

SPPK predsedá RPPS SR

Prvé stretnutie Rady poľnohospodárskych a potravinárskych samospráv SR pod taktovkou Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory sa uskutočnilo 25. júla v Trnave.

Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Emil Macho označil najbližších 6 mesiacov za náročné obdobie, ktorého hlavné témy sa budú odvíjať napríklad od blížiacich sa parlamentných volieb, ďalších rokovaní o budúcej podobe Spoločnej poľnohospodárskej politiky a aj od nového zloženia Európskeho parlamentu.

Diskusia členov Rady sa niesla najmä v znamení zvýšenia konkurencieschopnosti slovenských poľnohospodárov a potravinárov v novom programovacom období. Je už takmer isté, dokonca hovorí sa o nepísanom fakte, že Európsku úniu čaká prechodné obdobie. Uvažuje sa, že nová SPP by mohla platiť až od 1. januára 2023. Rada poľnohospodárskych a potravinárskych samospráv SR zdôrazňuje, že slovenskí poľnohospodári a potravinári majú mať rovnaké finančné a aj legislatívne podmienky na výrobu potravín na jednotnom otvorenom trhu Európskej únie. Podstatné bude, aby boli peniaze z nového programovacieho obdobia využité v maximálne možnej miere na produkciu – teda na citlivé komodity, akými sú živočíšna a špeciálna rastlinná výroba a aby sa rozdelili efektívne.

Medzi ďalšie diskutované témy patrila príprava budúcoročného štátneho rozpočtu a pripravovaná pomoc pre potravinárov vo forme zelenej nafty.

Dohoda s krajinami Mercosur

Rada poľnohospodárskych a potravinárskych samospráv SR sa vyjadrila aj k obchodnej dohode s krajinami Mercosur. Podpísala ju Európska únia so štyri juhoamerickými krajinami Argentínou, Brazíliou, Paraguajom a Uruguajom.

Zástupcovia poľnohospodárov a potravinárov sa zhodli na tom, že prioritou Európskej únie by mala byť ochrana spotrebiteľa a agropotravinárskeho sektora v Európskej únii. Členské štáty by okrem týchto aspektov mali pri ratifikácii zväžiť aj dopad na životné prostredie, o ktorého ochranu sa EÚ dlhodobo usiluje.

Podľa tlačovej správy Európskej komisie z 28. júna nový obchodný rámec, ktorý je súčasťou širšej dohody o pridružení medzi oboma regiónmi, upevní strategické politické a hospodárske partnerstvo. Zároveň vytvorí významné príležitosti pre udržateľný rast na oboch stranách, pričom bude rešpektovať životné prostredie a chrániť záujmy spotrebiteľov EÚ i citlivé hospodárske odvetvia.

Podľa zverejnených dát však predstavoval zahraničný obchod Európskej únie s krajinami Mercosur v agropotravinárskych komoditách v roku 2017 negatívne saldo v neprospech EÚ až vo výške 9,5 miliárd eur, pričom vývoz bol vo výške 1,87 miliardy eur a dovoz až 11,39 miliárd eur. Najväčšiu časť, až 53% dovozu, tvorili tuky a oleje, ďalej nasledovalo mäso a mäsové výrobky - 21% a ovocné a zeleninové džúsy - 11%. Vývozu dominovali tiež oleje a tuky - 20%, čokoláda a cukrovinky - 17% a alkoholické nápoje - 10%.

Poľnohospodárske a potravinárske samosprávy majú obavy z vplyvu dohody o voľnom obchode na agropotravinársky sektor, obzvlášť na produkciu mäsa a mäsových výrobkov, cukru a obilnín.

Už dnes je isté, že následkom dohody Mercosur sa zhorší pozícia bilancie cukru v Európskej únii. Aktuálne EÚ produkuje 22mil. ton cukru a na spotrebu potrebuje okolo 17 mil. ton. Dohoda bude predstavovať obrovské znevýhodnenie domácich producentov cukru pochádzajúceho z cukrovej repy, ktoré je v súčasnosti trvalo udržateľné a podrobené prísny environmentálnym štandardom.

Vzhľadom na výšku negatívneho salda zahraničného obchodu je potrebné myslieť v prvom rade na ochranu spotrebiteľa a vysoké štandardy pre potravinovú bezpečnosť, ktoré musia spĺňať potravinárske podniky v Európskej únii, vrátane používania pesticídov, GMO a dohľadateľnosti výrobkov. Európske inštitúcie a kontrolné orgány majú dostatočné možnosti na zabezpečenie ochrany spotrebiteľa pri podnikoch sídlících v Európskej únii. Je však otázne, ako rýchlo a efektívne budú vedieť kontrolné orgány zasiahnuť a kontrolovať dovoz potravín z krajín Mercosuru. Aj slovenskí spotrebitelia majú určite v pamäti nedávnu kauzu s brazílskym mäsom. Apelujeme preto nielen na európske inštitúcie, ale aj členské štáty EÚ, aby pri ratifikácií mysleli v prvom rade na ochranu spotrebiteľa, ale aj domáci agropotravinársky priemysel.

V neposlednom rade je potrebné brať ohľad aj na životné prostredie. Ubúdanie dažďových pralesov v Brazílii za účelom poľnohospodárskej produkcie či uhlíková stopa pri dovoze potravín z týchto vzdialených krajín je ďalším dôležitým aspektom, ktoré by Európska únia mala brať do úvahy, keďže dlhodobo presadzuje ochranu globálneho životného prostredia.